

Kvinnan

Jomfrúburður vísindaliga prógvaður

30 ára gamla, týskfödda kvinnan Emmi-maria Jones, íð er búsitandi í Onglandi hefur fotti eitt barn, hóast hon aldri hefur havt samband við nakað mannfólk. Stór neynd varð sett fyrir at kanna hessa sjáld-sömu hending. Nevndin arbeiðdi í 7 mánaðir og sigur í frágreiðing síni m. a.:

— Vit hava gjört allar tær umfangandi, undirtökulugu og góðkendu vísindaligu royndir, íð kendar eru innanfyri medi-siníð.

— Vit hava ikki kunnað prógvað, at nakað mannfólk hefur verið luttakandi í sambandi við föðingina av hesum barni.

— Öll tey úrslit, vit eru komnir til vísu óvilkiliga á, at vit veruliga hava funnið eitt tilfelli av jomfrúföðing. Vit funnu einki hjá barninum, sum kundi vera komið frá öðrum enn mammuni.

Við mammuna, íð hefur verið so gjølla kannað, sigur nevndin:

— Úrslitini av hvørji einastu kannan

Familjupolitiskt:

Hitt bururgloymda arbeiðsplássíð

Sjálvst um kvinnan — húsmóðurin — í síðstu syftu skal umsita nærum allan tann pening, íð vunnin verður til lands, hefur hon ringasta arbeiðsplássíð í landinum, eitt arbeiðspláss, sum í flestu forom er bururgloymt. Hetta er óhoyrt, men soleiðis er tað nú einaferð. Her á landi hava vit ongan familjupolitikk, soleiðis sum í hinum norðanlondum. Hetta er orsakað av, at foroyksa kvinnan hefur verið lítið politiskt áhuga, og tí, at vit ongatíð hava átt ein sterkan sosialdemokratiskan flokk eins og hini Norðanlondini. Sosialdemokratisku flokkarnir eru teir einastu, íð seta familjuna, heimíð, menniskjuna fyrst og fremst av øllum. Hvat hava so kvinnurnar mist av at hava hesar flokkar sitandi við ræðinum? Vit skulu nevna nokur heilt fá domi:

Vit hava onga húsaávggjarláníðlóg-gávu, íð tryggja hvørji húsmóður eitt fult út nýmótans heim,

ongu húsaaleiguskipan, íð veita kann barnrikum familjum, íð tvungnar eru at búgva í leiguholum, peningaligan stuðul, onga frittíðarskipan fyri húsmóður,

ongu skipan, íð veitir húsmóður, íð treingja til hvíld, ókeypis ella stuðul til ókeypis húshjálp,

ongu skipan, hvareftir verður veittur munandi barnapeningur so livilíkindini ikki verða skerd við oktum barnatali,

ongu skipan, íð ásetur samfelagsins skyldu á teim nógvu okjunum í samband við uppalinginum av hvørjum nýggjum heimsborgara,

ongu rættvísa skipan í samband við einsamallar húsmóður við forsyrgjarskyldu,

ongu skipan, íð lættir húsmóður regluliga, óðýra ella ókeypis atgongd til ta grundleggjandi livneyðsýnjuna í samband við uppaling barnanna og vælferð heimsins,

og so framvegis.

Vit kundu hildið áfram og nevnt ein hóp av hesum grundleggjandi aðaltáttum í sosialistiska familjupolitikkinum, soleiðis sum hann hefur verið, er og serstakliga í framtíðini verður furdur í teimum londum, har sosialdemokratisku flokkarnir annaðhvort hava meiratala ella sita við stjórnarræðinum. Til hvørt av hesum mongu týðandi táttunum í framtíðar familjupolitikkinum vilja vit venda aftur og greiða meira gjølla frá, so øll um verður greitt, hvussu langt í afturhond vit eru, og hvørjar ráðagerðir eru og verða at taka í framtíðini.

av tygum og dóttur tygara eru samsvarandi tey prógv, íð vit krevja fyri at víðurkenna pástand tygara um PARTHENO-GENESIS, tað vilsiga JOMFRÚFÖÐING.

Tó er at siga, at minni enn so allir læknar eru sinnaðir til at taka við hesi frágreiðing.

HÆGRI UPP

Ein genta í Fraklandi skuldi hava eitt barn — slíkt hendir av og á. Foreldrin vóru í øðini og spurdu, hvør pápi var at barninum. Hon svaraði, at tað var Fraklands best kendi maður.

— Ha, tað er kanska presturin? spurdi mamman.

— Hægri upp, svaraði gentan.

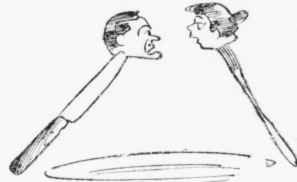
— So, segði mamman, dugi eg ikki at skilja annað, enn tað má vera sjálvur presidenturin.

— Nei, svaraði gentan, hægri upp enn!

— Finnst nakar, íð er betri kendur enn presidenturin? spurdi pápin og gløddi við.

— Hin ókendi hermaðurin, svaraði gentan.

Forelskili eru tær kenslur, ein kvinna hefur fyri einum hatti, hon vil hava. Kerleiki eru tær kenslur, ein maður hefur fyri einum hatti, hann hefur havt í fleiri ár.

MATPRÁT

Tomatir og blomkál er hitt óðýrasta í fæst fyri pengar. Sker tomatirnar í flisar (tvorvegin, so endafliðin hefur blómsteltkin í miðjun). Legg tær á eitt fat, spjald grovt kokssalt oman yvir, síðan elasmá tyssi av blomkáli, kanska eitt sindur av purruleyki ella øðrum grønmeti eisini. Útyvir skal ein nú hella eina blanding av edikki, rørdur við eitt sindur av salti og sinoppi, og 3 portum av olju. Borðdreitt kalt.

Sjokolátamayonnaise: Eitt egg og 25 g. sjokolátu upp á fólkíð. Sjokolátan verður brædd á eitt sindur av vatni. Eggjareyðarnir verða rørdur væl saman, og hin brædda sjokolátan latin út á. Eggjahvítarnir verða piskaðir og rørdur saman við eggjamassanum upp í verðaglös. Gjort á morgni. etið á kvøldi.

Hevði barnið við til konfirmatiónina.

Um eina vitjan á einum danskum móðraheimi verður skrivað í »Social-Demokraten»:

— Nógvar av teim gravidu kvinnunum og mammunum, íð koma í Svendebjerg-gård, eru blaðungar. Har er komin ókonfirmerað genta, íð var nógv við barn. Fyri einum hálvum ári síðan var árs-gamalt barn við til konfirmatiónina hjá mammuni. Allar treingja til alla ta hjálp, tær kunnu fáa. Rorandi er at siggja teirra stóru umsorg og kerleika til bornini — serliga tá ein veit, at tær flestu høvdu gjørt av at sleppa sær av við barnið, so skjótt tað var komið í heim. Tá tær at enda finga tað í egnar hendur og sóu, hvussu aðrar móður fóru um teirra born, tóku tær aðra avgerð.

Kvinnan vinnur fimtapartin av inntøkuni.

Kvinnan tekur nú meira og meira lut í útlarbeiðinum. Í Danmark eru t.d. 1 milj. gíttar kvinnur. Av teimum hava 255.000 útlarbeiði — sjálvstöðugt arbeiði. Í 1952 høvdu tær eina inntøku upp á 770 milj. kr. ella 5 pct. av allari inntøku. Miðalinntøkan var 3.000 kr., bert 19.000 høvdu yvir 7.000 kr. í inntøku og 14 pct. yvir 6.000 kr. Útlarbeiðandi kvinnan kann lutast í 3 bólkur. 1. Kvinnur, íð av økonómiskum orsøkum eru noyddar at arbeiða, 2. kvinnur, íð arbeiða fyri at stuðla figgjerváirnar í heiminum, 3. kvinnur, íð arbeiða av øðrum enn figgjartilgum orsøkum, t.d. kvinnur við hægri lærdómi. Lonarlíga hava kvinnurnar ligið á lægri stigi enn menninir, men í teim sosialt framkomnu londunum hava tær nú lutvís vunnid ella eru væl á veg at vinna somu løn fyri sama arbeiði sum maðurin.

★

Seinasta uppgjerd vísti, at í Danmark vóru tætt við 4.000 voggustovupláss, 25.000 barnagarðspláss og 7.390 pláss á frittíðarheimum. Hetta sosiala framstig, íð gjørt er fyri at lætta um arbeiðið hjá húsmóðrunum og útlarbeiðandi kvinnum, kostar statinum árliga 35 milj. kr.

★

Australsk kvinna hefur biðið um skilsmissu. Hon leggur fram hesa orsök: Eg havi í árávis roynt at fingið bartgjørd í turrdokk, men vónleyst. Hann drekkur sum ein svampur og sigur, at brennivín er sum móðurmjólk fyri hann. Um tað so bert er ein flaska av brennivíni í allari verðuni, eri eg vís í at hann finnur hana og kulkar hana í seg.

★

Til tannlækan.

Norska blaðið: »Munnepleien» sigur frá hvussu ein skal bera seg at, tá farið verður til tannlækan við teimum smáu:

Tosa aldri um »tannsegur», meðan barnið er til steðar. Hav barnið við tær til tannlækan nakrar ferðir, so tað lærir tannstovuna, amboð og atburð at kenna. Lat barnið fáa tenn sínar gjølla eftirhugar longu í 2½ ára aldrinum. Tað er um hetta mundið, tey fyrstu holinei koma og umráðandi er, at tey verða viðgjørd beinan vegin. Tað hefur einki at týða at fáa hesi smáu holinei afturgjòrd, meðan tað kann vera rættuliga pinufult, tá holinei eru vorðin stórra. Á henda hátt lærir barnið ikki at hava ræðslu fyri tannarøktini. Far helst fyrrapartin á degnum, tá kennir barnið onga mæði. Sig við barnið, at nú fara vit til handils og á vegnum heim aftur stokka vit inn á gólvið hjá tannlækanum. Lat barnið ikki vita av nokrum fyrr enn farið verður. Eitt hvørt leikutoy í hondini er góður uggi, og nokur rósandi orð aftaná gevur barninum nýtt dirvi til eina aðru ferð. Verður lagaliga og rætt farið avstað, fer barnið at kenna seg enn meira »vaksni» næstu ferð.

Hon segði lækanum frá, hvussu maðurin var:

— Eg beri ótta fyri, at hann er álvarsliga sjúkur sinnislíga. Eg kann lata til hansara í tíma, og lóksins hefur hann ikki skilt eitt orð av øllum.

— Tað er eingin sjúka, frúa, tað er ein gáva.

SKEM

Mamman, sum hevði verið í kirkju: Tú, Janus, í dag segði presturin, at tann, sum stjól rotur úr kálteiginum hjá honum, fór til illamann og skuldi brenna allar ævir.

Janus: Segði hann einki um kálhøvd?

Mamman: Nei, ikki sum eg hoyrði. Janus: Ja, so rakar tað ikki meg.

— Um hann er góður seljari? Ja, tað vil eg halda. Einaferð seldi hann seks mjólkimaskinur til ein bónda,

sum einans hevði eina kúgv — og so tók hann kúnna sum veðhald fyri mjólkimaskinurnar.

Tað var tann dagin, tá ein skoti, íð átti nógvar datur, fekk ta seinastu gífta. Ein vinmaður ynskti honum til lukku og helt, at tá mátti vera frálíkt at vita, at allar daturnar nú vóru væl gíttar.

— Jú, íð vil so vera, helt skotin; men tað var eisini í síðsta lotu. Í morgin hækkar prísurin á rígrýnum.

— Mamma, í dag smakkaði lýsið ikki so illa!

— Tað var frálíkt. Tú tókst væl fulla skeið?

— Nei, eg fann onga skeið. Eg tók ein gafful staðin fyri.

HUGSKOT

Ein sosialur reformur uttan samsvarendi sinnisbroytan hjá hinum einstaka borgaranum er einginsosialur reformur, og eithvørt strið fyri at broyta samfelagið er nyttuleyst, um ikki bardagin samstundis verður furdur á tí mentunarlíga vígvollinum, hvørs endamálið er at fáa í lag eina sinnisbroyting hjá hinum einstaka borgaranum. — Lat okkum hugsa okkum, at ein menniskja uttan sjálv at kunna gera við tað, er komin í neyð, í trongd.

Í gomlum døgum — og hjá okkum fyri ein part enn á døgum — var tað soleiðis, at um ein maður — uttan at hann sjálvu rkundi gera við tað — kom í peningaliga trongd, mátti hann »upp á kommununa». Hann misti valrættin og varð vanvirdur. Hann kom út fyri vamlislígar »samkenslu», varð vanvirdur, varð til avlops, láturligur. — Í dag fær hann sosialhjálpin aðrar vegir, men framvegis kenna mong seg at vera til byrðu — og harav eisini til avlops í samfelagnum. — Mong eru tey, íð líta á hann við »sosialari fatan», men tey tala leingi og nógv um »pening skattaborgaranna», vísa seg yvirberandi og royna at krógva hina fjaldu vanvirdingina, og hin kontanta peningangodin verður trýst honum í lógvan sum eitt sjónligt tekin um hansara sosiala og menniskjaliga húsa-gang. — Góðskan av øllum sosialum framstigum er teytað av sosialum sinniskifti. Kapitalistiska samfelagið er nú einaferð soleiðis vordíð, at nokur fá fáa ov mikið, men tey allarflestu ov lítið. Hesin óekonomiski ójavnin í dagligu tilveranini ger menniskjuna missunnliga, hatafulla, óvundsjúka og illavørðna. Hitt kapitalistiska samfelagið er eitt óvundar- og klandurs-samfelag. Lat okkum í dyggari fylking um sosialismuna taka tað av — einaferð fyri altíð.

Veitst tú

at árs-gomul børn eru í dag 1 til 2 cm stórra enn børn í sama aldri við seinasta aldarskifti?

at norðmenn í 1955 drúku 9,2 milj. l av brennivíni og 4,1 milj. l av víni.

at í Onglandi vóru í fjór 94 milj. færri bio-atgongumerkir seld enn árið frammanundan?

at í fjór vóru brúktar 12 milliardir kr. til lýsingar um allan heiminn, har av í Ameríku 9 milliardir?

at alkoholisbrúkið kravdi fleiri deyðsføll enn bróstsjúka í Fraklandi í fjór. Tólini vóru ávikavist 17.400 og 13.300.

at Ameríkumenn í fjór spardu 5 ferðir meira pening enn í 1914? Mest verður spart við at tekna livstryggingar.